

ДОСЛІДЖЕННЯ МИСТЕЦТВА І МИСТЕЦТВО ЯК ДОСЛІДЖЕННЯ

ТЕЗИ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 — 16 ЛИСТОПАДА
ЛЬВІВ

2023

Львівська
національна
академія мистецтв

ципліна «Новаційні текстильні техніки» (викладач А.В. Попова), де студенти ознайомлюються з техніками черпаного паперу (європейського і японського), сухого і мокрого валяння, клейової техніки, особливостями створення об'ємних текстильних форм, створюють рельєфні та об'ємно-просторові композиції [6, с. 4; 7].

Отже в сучасній професійній освіті є сталими дві форми художнього текстилю — традиційний і новаційний. Традиційний передбачає створення ужиткових та художніх текстильних виробів, на основі вивчення українського народного орнаменту. Другий має дві форми — це декоративний (інтер'єрний) та художній текстильний об'єкт. Художній текстильний об'єкт може мати форму інсталяції, об'ємно-просторової форми, мультимедійної композиції із застосуванням текстильних матеріалів та технік.

1. Бурак С.Я. Комп'ютерне проектування у програмах Adobe Photoshop та Adobe Illustrator. Навчальний посібник. Львів: ЛНАМ, 2014. 94 с.

2. Кусько Г.Д., Кусько К.С. Методичні рекомендації «Матеріали та техніки сучасного авторського текстилю» 2023 р. 38 с.

3. Кусько Г.Д., Кусько К.С. Методичні рекомендації виконання текстильного панно в техніці клаптикової аплікації. Львів, ЛНАМ, 2022. 37 с.

4. Кусько Г.Д., Кусько К.С. Силабус навчальної дисципліни «Інтер'єрний текстиль». 7 семестр ОР «бакалавр» 2022–2023 н.р. 8 с.

5. Кусько Г. Новітній текстиль (1990–ті роки)//Історія декоративного мистецтва України. Мистецтво XX — початку XXI століття. Том п'ятий: Національна академія наук України Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського.— Київ: видавництва ІМФЕ, 2016.— С. 309–312.

6. Попова А.В. Новаційні текстильні техніки. Силабус навчальної дисципліни. 5 семестр ОР «бакалавр» 2022–2023 н.р. 6 с.

7. Попова А.В. Техніки декорування тканин. 3–4 семестр ОП «Художній текстиль» ОР «бакалавр» 2022–2023 н.р. 8 с.

8. Цуркан К.С. Художній текстиль на Львівщині в другій половині XIX — на початку XXI ст.: освітньо-культурний аспект. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2021. 276 с.

9. Чабан Х.К. Одягова тканина. Силабус навчальної дисципліни. 3 семестр 2022–2023 н.р. 8 с.

Ірина ЛОКШУК, аспірантка, ЛНАМ

Художня текстильна практика митців Рівненщини у контексті сучасного європейського мистецтва

Анотація. Сучасне текстильне мистецтво Рівненщини розвивається зі збереженням регіональних традицій, проте, кожен митець торкається новаційних аспектів у своїй творчій діяльності. Зокрема, у текстильних творах все частіше зустрічається, поряд з традиційним тканням, використання металу, скла, трави, паперу, інших матеріалів. Митці Рівненщини активно представляють свої здобутки як на всеукраїнському рівні, так і на європейському. На міжнародній арені дієво працюють сучасні художниці текстилю Тетяна Лукашевич, Іванна Токар. Молода паросль Рівненщини змагається у «здоровій» конкуренції, починаючи з ідеї до мистецького втілення. Тут ініціативно працюють Ольга Побережна, Оксана Галайчук, Алевтина Кляповська, Павло Бенедюк, Ярослава Гузь, Олена Хавтура.

Ключові слова: художні тканини України, ткацтво, гобелен, художні особливості, митець, Рівненщина.

Keywords: artistic fabrics of Ukraine, weaving, tapestry, artistic features, artist, Rivne region.

Актуальність дослідження обумовлена бурхливим розвитком текстильного мистецтва в Україні, а особливо, в першій чверті XXI ст. Серед першопочаткових завдань заявленої тематики — виявлення соціокультурних передумов та особливостей становлення рівненської школи художнього текстилю; творча реалізація мистецьких персоналій на тлі сучасного європейського мистецтва.

Серед основних аспектів діяльності та збереження регіональних традицій у творчості митців-текстильників слід виділити звернення до звичаєвості поліського краю. Довгий час на арені текстилю виділяються одягові тканини Марти Токар (1930–2018), що генерували традиції краю. Відродити народне мистецтво та скоригувати його крізь призму сучасності — одне з першочергових завдань, що ставила мисткиня. Зокрема, це відтворено у костюмах за етнографічними матеріалами Рівненщини. А саме, розроблені та виткані сценічні костюми для фольклорного гурту «Джерело», для оркестру народної музики «Мереживо» (Рівне), костюми для хору-ланки с. Лісове Рівненської обл. та інших колективів краю. Традицію матері продовжує су-

часна художниця-текстильниця Іванна Токар, яка веде активну виставкову міжнародну діяльність.

Так, серед яскравих мистецьких подій Рівненщини, слід акцентувати на відкритті виставки «Текстильні діалоги» (Острог, 2020). Автори виставки, як досвідчені художники — Тетяна Лукашевич, Іванна Токар, так і молода генерація — Ольга Побережна, Оксана Галайчук, Алевтина Кляповська, Павло Бенедюк. Крім класичного гобелена, наприклад, «Біль» авторства Іванни Токар, імпреза поєднала використання у роботах художників не лише тканину різної якості, а й метал, скло, траву, папір, текстильну інсталяцію. Виставка засвідчила розмаїття вирішень та творчих облич, роботи яких привертають увагу образністю, глибиною та філософським висловлюванням.

Як зазначає мистецтвознавиця Любов Крайлюк «Художній текстиль в усій різноманітності своїх втілень протягом останніх десятиліть постає на мистецькій мапі Рівного як поле для пошуків нової естетики та свіжого погляду на дійсність. Ця традиційно декоративна галузь щораз активніше тяжіє до образотворчості і може у своїх вершинних проявах претендувати на дослідження сучасного стану соціуму і людини» [1, 128].

До нового молодого покоління належить і творча особистість Ярослава Гузь. Серед останнього — її гобелени демонструвалися під час нещодавньої колективної виставки «NOTinterested» (Рівне, 2023). За словами куратора події, виставка мала на меті привернути увагу сучасників до творчості молодих митців, їх робіт, вільних виставкових площ під сучасне мистецтво. На виставці представлені гобелени Ярослава Гузь «З кулею в серці спокійніше спиться», «Кутик зірки», «Екліптика».

«Небо ночі... непізнана безмежність яка живе своїм життям: має свої кольори, звуки та викликає загадкові почуття. Ти потрапляєш в полон. Полон відчуттів. Захоплення. Це ніби кохання. Дитяча казка, в яку ти віриш і поринаєш всім серцем в уявний світ... світ мрій в якому бачиш серцем бо «... лише серце добре бачить. Найголовнішого не побачиш очима», — ось так сама художниця Ярослава Гузь характеризує роботу «Екліптика».

Події повномасштабного вторгнення росії в Україну відтворені у роботі Тетяни Лукашевич «Українська Голгофа» (диптих). Робота крізь призму мінімалізму пронизана насиченістю співпереживання до кривавих подій. Традиційним підходом у розкритті теми, формою, технологією виконання характеризуються гобелени Олени Хавтури «Інерція», «Стихій світанок...», «Розміреність», «Фуга весни».

В сучасних умовах наукова і творча діяльність викладачів кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва ім. Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету є одним із інструментів привернення уваги світової громадськості до російсько-української війни та її повсякчасної актуалізації. Крім того, у 2018 році виставку гобеленів творчої молоді кафедри було демонстровано та схвально оцінено на Факультеті мистецтв Університету Гуманістично-Природничого імені Яна Длугоша в Ченстохові (Республіка Польща).

Отож, художній текстиль Рівненщини вдало заявляє про себе на всеукраїнському рівні. Події повномасштабного вторгнення росії в Україну звернули ще більшу увагу громадськості до нашої країни, її історії та культури. На арені з'являються роботи на актуальні сьогоденню теми (твори І.Токар, Т. Лукашевич, Я. Гузь та інших). Художники краю різних сфер мистецької діяльності пропагують Європі та світові свої здобутки під час персональних та колективних виставок, аукціонів та майстер-класів.

1. Крайлюк Л. Рівненська школа художнього текстилю: становлення, еволюція, персоналії. Вісник Львівської національної академії мистецтв 2019. Вип. № 39. С. 127–139.

Ольга ДЕТОЧКА, аспірантка, Київський університет імені Б. Грінченка
Взаємозв'язок мистецтва тонкої кераміки Англії та України

Анотація. Метою розвідки є розкриття взаємозв'язку технологій виробництва, формотворення і декорування тонкої кераміки Англії та України кінця XVIII — першої половини XIX століть. Визначено, що в означений період англійські твори почали з'являтися у колекціях українських поціновувачів мистецтва, які наразі зберігаються у фондах НММБВХ, СОХМ. Встановлено, що традиція наслідування англійського фарфору-фаянсу у формотворенні і декоруванні простежувалася на таких українських підприємствах, як КФФМ і КМФФ.

Ключові слова: мистецтво, кераміка, декор, Англія, Україна, XIX століття.

Abstract. The article provides the relationship between the technologies of

ДОСЛІДЖЕННЯ МИСТЕЦТВА
І МИСТЕЦТВО ЯК ДОСЛІДЖЕННЯ

ТЕЗИ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 ЛИСТОПАДА
ЛЬВІВ

2023